

København d. 22. september 2011

Til Sundhedsstyrelsen
Uddannelse og autorisation
Islands Brygge 67
2300 S
E-post: Info@sst.dk

Høringssvar fra Dansk Psykiatrisk Selskab i forbindelse med dimensioneringen af speciallægeuddannelsen 2013 – 2017.

Høringssvaret er udformet ud fra de 7 stillede spørgsmål:

Ad 1)

I speciallægeprognosen vil der være et mindre fald af psykiatere frem til 2020, hvorefter der vil komme en stigning på 15 – 20 % - fra 749 – 916.

Præmisserne for denne (nye) speciallægeprognose er generelt:

Øget optag på universiteterne.

Indvandring af læger.

Senere pensionsalder.

Det fremgår imidlertid ikke af ”Lægeprognose for udbuddet af læger i perioden 2010 – 2030”, hvilke præmisser, der er lagt til grund for de enkelte specialer.

Det er derfor vigtigt at sikre sig, at der i prognosen for psykiatrien er indregnet:

At der er relativt flere kvinder i psykiatrien. Kvinder stopper almindeligvis deres arbejde tidligere, lige som de kan være ude af arbejdsstyrken i længere perioder i forbindelse med barsel.

At der har været tendens til, at der er relativt højere kandidatalder for yngre læger, der påbegynder et uddannelsesforløb i Psykiatri.

I speciallægeprognosen kan man undre sig over, at kurven er opadgående fra 2020 og frem eftersom der i 2009 (ifølge figur 4 i det fremsendte) i alle tre regioner er mere end 50 % af psykiaterne, der er 55 år eller derover.

Dansk Psykiatrisk Selskab

www.dpsnet.dk

Psykiatrisk Center København, Rigshospitalet, Blegdamsvej 9, 2100 København Ø
Tlf. 3545 6212

Formand: Jeanett Bauer: jeanett.bauer@gmail.com

Sekretær Susie Brøndum: susie.broendum@regionh.dk

Dansk Psykiatrisk Selskab

Konkluderende, findes fremskrivningen opløftende, - såfremt den viser sig at holde stik, men man bør overveje, om alle relevante præmisser er medinddraget.

Ad 2)

Der er aktuelt en langt større efterspørgsel til psykiatere, - end der er udbud. Det er tilfældet for hospitalspsykiatrien, og det er tilfældet for praktiserende psykiatere, hvor der over hele landet hos de flest 6 – 12 måneders ventetid.

I region Nord har man ubesatte overlægestillinger – også på universitetsafdelingerne. Praktiserende psykiatere kan ikke sælge deres praksis. I Region Syd er der stor mangel på speciallæger i områder der geografisk ligger længere væk fra universitetsafdelingen.

I Region Øst er der også speciallægemangel, - men denne er dog ikke så massiv. Der er ubesatte overlægestillinger udenfor hovedstadsområdet, og enkelte ubesatte overlægestillinger ved universitetshospitalerne, men i hovedstadsområdet viser psykiatermanglen sig især ved, at det nærmest er umuligt at besætte afdelingslægestillinger. Så snart en yngre læge er blevet speciallæge, kan vedkommende (efter § 14 vurderingerne er ophørt) få en overlægestilling, og det er tilfældet for flertallet af nyuddannede speciallæger.

For specialet betyder sidstnævnte, at muligheden for at arbejde som speciallæge – med sit fag men uden de administrative krav, der ligger i overlægeansættelsen – fraskrives. På dette punkt kan man således på sigt frygte for, at specialets faglighed forringes.

Ad 3)

Ifølge tabel 5 har der de seneste år været betydeligt færre ansøgere til hoveduddannelsesstillingerne, end der er opslået. Det skal her nævnes, at et mere vejledende tal i tabel 5 således ville være 50, nemlig det antal hoveduddannelsesstillinger, der er i Danmark og ikke 60 eller 54, som det er anført for 2010 og 2009, da dette tal afspejler, at der har været genopslag. Ved sidste runde til besættelse af hoveduddannelsesstillinger pr 1. september 2011, var der i region Øst 21 ansøgere til 13 stillinger og for hele landet var der 37 ansøgere til 27 stillinger, så alle stillinger blev besat. Det er for nærværende ikke til at vurdere, om denne øgede søgning til specialet psykiatri holder, men i sammenlignelige lande ses denne tendens.

Man kan derfor forvente, at uddannelsesstillinger – også i region Nord og Syd – i større grad vil blive besat.

Påtænkes en udvidelse af uddannelseskapaleteten, bør man inddrage den aktuelle og fremadskrevne mangel på speciallæger i region Nord og Syd. Mange stifter familie i uddannelsesperioden, og er den uddannelsessøgende psykiater først involveret i nærmiljøet, er der større sandsynlighed for at han eller hun vil blive boende.

Dansk Psykiatrisk Selskab

www.dpsnet.dk

Psykiatrisk Center København, Rigshospitalet, Blegdamsvej 9, 2100 København Ø
Tlf. 3545 6212

Formand: Jeanett Bauer: jeanett.bauer@gmail.com

Sekretær Susie Brøndum: susie.broendum@regionh.dk

Region Nord og Syd bør relativt opprioriteres.

Ad 4)

Det vurderes, at efterspørgslen efter speciallæger vil være større end det antal, der er beregnet via prognosen, - naturligvis frem til 2020, men også efter. Denne vurdering er baseret på:

- Den procentvise øgning i antallet af speciallæger fra 2010 til 2030 er som anført ovenfor 15 – 20 %. Desværre er DPS ikke bekendt med det aktuelle tal for antallet af ubesatte speciallægestillinger i Danmark. Imidlertid må man – blot ved at forhøre sig på psykiatriske afdelinger spredt over ud over Danmark - estimere, at der aktuelt er en manko på speciallæger af denne størrelsesorden.
- Med det stigende antal ældre, vil der også være et stigende antal ældre med demens. Demens per se er ikke en psykiatrisk specialopgave, men der er flere komplikationer til demens, der har behov for psykiatrisk behandling.
- Der er i løbet af de sidste 10 år kommet stigende opmærksomhed på, at sygdomme som ADHD, La Tourette og Asperger/autisme persisterer ind i voksenalderen. Disse sygdomme kan med fordel behandles. Der er således behov for psykiatrisk ekspertise til disse sygdomme.
- Der er i løbet af de sidste 30 år kommet større fokus på PTSD. Patienter, der har fået verificeret denne diagnose, har behov for en psykiater i behandlingsforløbet.
- En del af det psykiatriske arbejde er underlagt psykiatrilovens bestemmelser, idet det omfatter tvang. Der er i løbet af de sidste 20 år kommet et stigende antal administrative krav om lægelige vurderinger samt dokumentation af udført og påtænkt tvang. Det kan forventes, at disse administrative, dokumentationsmæssige arbejdsbyrder vil øges.
- Også det almene speciallægelige arbejde er i løbet af de sidste 10 år blevet underlagt massivt flere dokumentationsmæssige forpligtelser. Dette kræver ekstra arbejdstimer.
- Der er indenfor de sidste år stillet behandlingsgaranti for psykiatriske sygdomme. Det drejer sig om såkaldte ikke-psykotiske lidelser, depression og angst, der er af en sværhedsgrad, der indebærer hospitalsbehandling. Der er behov for speciallæger til at varetage denne opgave. Mere hensigtsmæssigt ville det dog være, hvis man øgede ressourcerne hos praktiserende speciallæger, der kan iværksætte behandlingen tidligere, og dermed undgå kronificering og således øge muligheden for at patienten kan genoptage sin tilknytning til arbejdsmarkedet. Aktuelt er der hos størstedelen af landets praktiserende speciallæger i psykiatere 6 – 12 måneders ventetid.

Dansk Psykiatrisk Selskab

www.dpsnet.dk

Psykiatrisk Center København, Rigshospitalet, Blegdamsvej 9, 2100 København Ø
Tlf. 3545 6212

Formand: Jeanett Bauer: jeanett.bauer@gmail.com

Sekretær Susie Brøndum: susie.broendum@regionh.dk

Dansk Psykiatrisk Selskab

Med hensyn til hvor mange speciallæger, der vil være tilknyttet hovedfunktion, specialfunktion samt højt specialiseret funktion er dette meget vanskeligt at vurdere, da dette i større grad er knyttet til politiske beslutninger end demografi og evidens i psykiatriske arbejdsmetoder.

Der var fra 1980'erne og frem til for cirka 10 år siden en national bevægelse imod generalisering, dvs. mere arbejde i hovedfunktionen. Der blev oprettet distriktskykiatriske centre, der (flere steder i Danmark) til at begynde med skulle varetage behandlingen af kroniske skizofrene med behov for tværfaglig indsats. I løbet af perioden overgik man dog gradvist til at varetage behandlingen af alle diagnoser.

Omvendt har der de sidste 10 år i stigende grad været indført specialiserede enheder, OPUS for debuterende skizofrene, OP-teams med opsøgende arbejde, Retspsykiatriske teams, affektivklinikker mm. (Det skal dog nævnes, at der også været nedlukninger af specialiserede sengeafdelinger med fokus på f.eks. dobbeltdiagnoser).

Alt i alt synes der i dag fortsat at være en bølge mod mere specialisering, hvilket også er indholdet i specialeplanen: Man kan således forvente flere enheder med specialiseret funktion, - men om dette er den mest hensigtsmæssige udnyttelse af ressourcerne er uvist.

Ad 5)

Er besvaret under spørgsmål 4.

Ad 6)

Det anbefales at øge antallet af uddannelsesstillinger med 6 årligt – fordelt på 2 i hver uddannelsesregion. Relativt vil der således ske en større øgning i region Nord og Syd end i Øst, da der aktuelt er flere uddannelsesstillinger i Øst.

Dette vil betyde en øget uddannelseskapacitet på 12 %.

Såfremt dette bliver gældende fra 2013, såfremt alle stillinger bliver besat, såfremt ingen forlader deres uddannelsesstilling, og såfremt dette fremskrives til 2020, vil det kun betyde yderligere 24 speciallæger, men antallet af speciallæger vil så være uændret i forhold til nuværende – ikke et fald.

Man vil naturligvis foretage en fornyet vurdering inden, men skulle man fremskrive tallet til 2030, ville der komme yderligere 60 speciallæger i psykiatri, - dvs. ca. 7,5 % mere end prognosen. Set i lyset af vurderingen under punkt 4, findes dette ikke at være for meget.

Dansk Psykiatrisk Selskab

www.dpsnet.dk

Psykiatrisk Center København, Rigshospitalet, Blegdamsvej 9, 2100 København Ø
Tlf. 3545 6212

Formand: Jeanett Bauer: jeanett.bauer@gmail.com
Sekretær Susie Brøndum: susie.broendum@regionh.dk

Dansk Psykiatrisk Selskab

Ad 7)

Det fungerer godt med 2 – 3 gange flere introduktionsstillinger end hoveduddannelsesstillinger. Der er mulighed for frafald, og der er mulighed for, at den uddannelsessøgende læge ikke automatisk får en uddannelsesstilling, men nødvendigvis skal udvise initiativ og dygtiggøre sig. Omvendt kunne et større antal I-stillinger give problemer for I-lægerne grundet 4-års-reglen.

Jeanett Bauer
Overlæge ph.d
Formand for DPS

Gertrud Krarup
Overlæge
Formand for VUU under DPS

Dansk Psykiatrisk Selskab
www.dpsnet.dk

Psykiatrisk Center København, Rigshospitalet, Blegdamsvej 9, 2100 København Ø
Tlf. 3545 6212

Formand: Jeanett Bauer: jeanett.bauer@gmail.com
Sekretær Susie Brøndum: susie.broendum@regionh.dk